

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО**

Філологічний факультет
Кафедра германської філології

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор із науково-педагогічної
роботи **Н.В. Михальченко**
«30» серпня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Лінгвокраїнознавство Великобританії та США

Ступінь «бакалавра»
Галузь знань 01 Освіта/ Педагогіка
Спеціальність: 014 Середня освіта
Спеціалізація: 014.021 Англійська мова і література
ОП: Англійська та друга іноземна мова (німецька)

Галузь знань 01 Освіта/ Педагогіка
Спеціальність: 014 Середня освіта
Спеціалізація: 014.021 Англійська мова та зарубіжна література
ОП: Англійська та друга іноземна мова (німецька)

Галузь знань: 03 Гуманітарні науки
Спеціальність: 035 Філологія
Спеціалізація: 035.041 Германські мови та літератури
(переклад включно), перша - англійська
ОП: Переклад

Розробники: Баркасі В.В., доцент кафедри германської філології, доктор філософії в галузі освіти Б.В. (Баркасі В.В.),
Майборода Р.В., викладач кафедри германської філології, М.В.
(Майборода Р.В.)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри германської філології
Протокол № 1 від «28» серпня 2023 р.
Завідувач кафедри германської філології Т.П.Мироненко (Мироненко Т.П.)

Анотація

У процесі вивчення дисципліни «Лінгвокраїнознавство Великобританії та США» розглянуто проблеми лінгвокраїнознавчої підготовки вчителя іноземних мов; проаналізовано головні ознаки нації і національної культури, які сприяють оволодінню системою ідей і поглядів, що відбиті у значенні окремих мовних одиниць; досліджено особливості соціально-культурних аспектів англійської мови, що дають можливість орієнтуватися у складних культурологічних реаліях при перекладі текстів різних жанрів, для розуміння художньої літератури та преси Великої Британії та США; окреслено необхідність формування у студента вміння працювати самостійно, розвивати потреби у самоосвіті (розвиваються пізнавальна та комунікативна функції мислення, здібності до таких логічних операцій як аналіз, синтез, співставлення); схарактеризовано технологію організації самостійної роботи учнів та їх практичної підготовки. Курс «Лінгвокраїнознавство Великобританії та США» розширює кругозір та ерудицію студентів, розвиваючи такі специфічні вміння як навик лінгвокультурологічного аналізу тексту, вміння користуватися культурологічними довідниками, словниками, посібниками; виховує повагу і любов до країни, мова якої вивчається. Вивчення аспектів історії та культури, соціальних та політичних явищ, порівняння їх з відповідними аспектами життя України надає студентам можливість простежити динамічний характер мовних процесів, уdosконалити розуміння та використання англійської мови.

Ключові слова: національна культура, мовні одиниці, соціально-культурні аспекти, самоосвіта, лінгвокультурологічний аналіз, соціальні та політичні явища, динамічний характер.

Summary

In the process the discipline "Linguistics of Great Britain and the United States" study the problems of linguistics training of foreign language teachers are considered; the main features of the nation and national culture that contribute to the system of ideas and views mastery, which are reflected in the meaning of different language units, are analyzed; the peculiarities of socio-cultural aspects of the English language are studied, which gives an opportunity to orient in complex culturological realities when translating texts of different genres and to understand Great Britain and the USA press; the need to form the student's ability to work independently, to develop needs for self-education (developing cognitive and communicative functions of thinking, the ability to such logical operations as analysis, synthesis, comparison) is outlined; the technology of students' self work organization and their practical training is characterized. The course "Linguistics of Great Britain and the USA" expands the horizons and erudition of students, developing such specific skills as the skill of linguistic and cultural analysis of the text, the ability to use cultural reference books, dictionaries, manuals; it fosters respect and love for the country whose language is being studied. Studying aspects of history and culture, social and political phenomena, comparing them with relevant aspects of life in Ukraine gives students the opportunity to trace the dynamic nature of language processes, to improve understanding and use of English.

Key words: national culture, language units, socio-cultural aspects, self-education, linguistic and cultural analysis, social and political phenomena, dynamic nature.

1. Опис навчальної дисципліни
Денна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 01 Освіта/ Педагогіка Спеціальність : 014 Середня освіта (Мова і література (англійська)) Предметна спеціальність: 014.02 Середня освіта (Мова і література (англійська)) ОП: «Англійська та друга іноземна мова (німецька)»	Варіативна
Індивідуальне науково-дослідне завдання (презентація обраної видатної історичної події США)		<i>Рік підготовки:</i>
Загальна кількість годин – 150		2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 4,5	Ступінь бакалавра	<i>Семестр</i> 3-й <i>Лекції</i> 20 год. <i>Практичні, семінарські</i> 30год. <i>Лабораторні</i> год. <i>Самостійна робота</i> 100 год.
		Вид контролю: екзамен

Мова навчання – англійська.

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить: навчання – лекції – 20 годин, практичні – 30 години, самостійна робота - 100 годин (30%/70%).

2. Мета та завдання навчальної дисципліни та очікувані результати

Метою курсу Метою курсу є оволодіння студентам фундаментальними знаннями про виникнення та розвиток англомовних країн світу.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- ознайомлення студентів з головними подіями історії Великобританії та США;
- формування у студентів уявлення про корелятивні зв'язки у розвитку мовної та культурної систем;
- ознайомлення з тенденціями розвитку англійської мови у глобальний лінгвафранка;
- ознайомлення студентів з соціально-політичним устроєм та культурним життям англомовних країн (Великобританії та США).

Передумови для вивчення дисципліни: курс тісно пов'язаний із практичним курсом основної іноземної мови, практичною граматикою, практичною фонетикою, а також із теоретичними лінгвістичними дисциплінами, які студент засвоїв на першому та другому курсі навчання.

Навчальна дисципліна складається з 5-ти кредитів.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями (в тому числі представниками інших культур) державною та/або іноземною мовами усно й письмово, використовуючи концептуальні наукові та практичні знання, когнітивні вміння та навички.

ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: збирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, впорядковувати, класифікувати, систематизувати, критично аналізувати й інтерпретувати її та застосовувати дані.

ПРН 3. Організовувати процес свого подальшого навчання й самоосвіти із значним ступенем автономності.

ПРН 5. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.

ПРН 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості мистецтва слова, історію англійської мови і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності вчителя іноземних мов.

ПРН 19. Критично оцінювати власну навчальну та професійно-дослідницьку діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими компетентностями:

I. Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 5. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання і аналізу інформації дотримуючись норм академічної добродетелі.

ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 9. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології у різних сферах життя.

ЗК 11. Здатність генерувати нові ідеї (креативність)..

II. Фахові компетентності (ФК):

ФК 3. Здатність формувати в учнів іншомовну комунікативну компетентність, використовуючи традиційні і новітні теорії, принципи, напрямки, методи і технології в галузях лінгвістики, педагогіки, психології та методики навчання іноземних мов.

ФК 4. Здатність ефективно використовувати основну та другу іноземну мови в усній та письмовій формах, у різних функціональних стилях (офіційному, неофіційному, нейтральному) з метою здійснення комунікативної діяльності у навчальній і професійній сferах.

ФК 6. Здатність вільно оперувати спеціальною фаховою термінологією для розв'язання навчальних і професійних завдань.

ФК 9. Здатність критично оцінювати свої знання, організовувати та керувати власним професійним розвитком і своїх колег у сфері вивчення та навчання іноземних мов.

ФК 10. Володіти конвенціями мовного спілкування в іншомовному соціумі, правилами й традиціями міжкультурного спілкування з носіями досліджуваної мови.

Програма навчальної дисципліни

Кредит 1. Формування англійської нації і мови.

Тема 1. Вплив завоювань на формування англійської нації і мови.

Тема 2. Вплив християнства на формування англійської нації і мови.

Кредит 2. Головні віхи історії Великої Британії.

Тема 3. Загальні відомості з історії Великобританії.

Тема 4. Система правління Великої Британії.

Кредит 3. Сьогодення Великобританії.

Тема 5. Соціальне життя Великої Британії.

Кредит 4. Формування американської демократії.

Тема 6. Перші поселенці.

Тема 7. Формування американської демократії.

Кредит 5. США у 20-21 сторіччях.

Тема 8. Географічне різноманіття США.

Тема 9. Політична система США.

Тема 10. Американська промисловість і сільське господарство.

3. Структура навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Кількість годин				
		л	п	лаб	конс	ср
Кредит 1 Формування англійської нації і мови.						
Тема 1. Вплив завоювань на формування англійської нації і мови.	18	2	4			12
Тема 2. Вплив християнства на формування англійської нації і мови.	12	2	2			8
	30	4	6			20
Кредит 2 Головні віхи історії Великої Британії.						
Тема 3. Загальні відомості з історії Великобританії.	18	2	4			12
Тема 4. Система правління Великої Британії	12	2	2			8

	30	4	6			20
Кредит 3 Сьогодення Великобританії						
Тема 5. Соціальне життя Великої Британії.	30	2	2			26
	30	2	2			26
Кредит 4 Формування американської демократії.						
Тема 6. Перші поселенці.	16	2	4			10
Тема 7. Формування американської демократії.	14	2	4			8
	30	4	8			18
Кредит 5 США у 20-21 сторіччях.						
Тема 8. Географічне різноманіття США	12	2	2			8
Тема 9. Політична система США.	9	2	4			3
Тема 10. Американська промисловість і сільське господарство.	9	2	2			5
	30	6	8			16
Усього годин	150	20	26			10 0

4. Теми лекційних занять
Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Кредит 1. Формування англійської нації і мови.		
1	Тема 1. Вплив завоювань на формування англійської нації і мови.	2
2	Тема 2. Вплив християнства на формування англійської нації і мови.	2
Кредит 2. Головні віхи історії Великої Британії.		
3	Тема 3. Загальні відомості з історії Великобританії.	2
4	Тема 4. Система правління Великої Британії.	2
Кредит 3. Сьогодення Великобританії.		
5	Тема 5. Брекзіт і його наслідки.	2
Кредит 4. Формування американської демократії.		
6	Тема 6. Перші поселенці.	2
7	Тема 7. Формування американської демократії.	2
Кредит 5 США у 20-21 сторіччях.		
8	Тема 8. Географічне різноманіття США.	2
9	Тема 9. Політична система США.	2
10	Тема 10. Американська промисловість і сільське господарство.	2
	Разом:	20

5. Теми практичних занять
Денна форма навчання

№	Назва теми	Кількість
---	------------	-----------

з/п		годин
	Кредит 1. Головні віхи історії Великої Британії.	
1	Тема 1. Вплив завоювань на формування англійської нації і мови (Кельтське, Романське, Англо-Саксонське, Датське)	2
2	Тема 2. Вплив завоювань на формування англійської нації і мови (Норманське)	2
3	Тема 3. Вплив християнства на формування англійської нації і мови. Латинські і грецькі запозичення.	2
	Кредит 2. Соціальне життя Великої Британії.	
4	Тема 4. Середні віки. Ренесанс. Вікторіанська Англія	2
5	Тема 5. Великобританія 20-21 століття	2
6	Тема 6. Правління Єлизавети II.	2
	Кредит 3. Сьогодення Великобританії.	
7	Тема 7. Соціальне життя Великої Британії.	2
	Кредит 4. Формування американської демократії.	
8	Тема 8. Христофор Колумб.	2
9	Тема 9. Перші поселенці.	2
10	Тема 10. Джордж Вашингтон	2
11	Тема 11. Історія рабства в США	2
	Кредит 5. США у 20-21 сторіччях.	
12	Тема 12. Національні парки США	2
13	Тема 13. Політична система США	2
14	Тема 14. Патріотичні символи США	2
15	Тема 15. Стан промисловості і сільського господарства США у 21 сторіччі.	2
	Разом:	30

6. Самостійна робота Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Кредит 1. Головні віхи історії Великої Британії.	
1	Презентація на тему “Історія Британського парламенту”.	6
2	Підготовка доповіді «Війна троянд».	6
3	Колоквіум «Єлизаветинська епоха (1558-16030)».	8
	Кредит 2. Соціальне життя Великої Британії.	
4	Презентація «Королева Анна – останній британський представник родини Стюартів.»	6
5	Підготовка доповіді «Вікторіанська епоха».	6
6	Огляд статей з теми «Королівська родина Великобританії».	8
	Кредит 3. Сьогодення Великобританії.	
7	Колоквіум «Британський спосіб життя».	26
	Кредит 4. Формування американської демократії.	
8	Есе «Перші американські колонії»	5
9	Презентація на тему «Корінні американці»	5
10	Підготовка доповіді «Історія Ку-клукс-клану».	4
11	Підготовка доповіді «Трагедія 9/11»	4
	Кредит 5 США у 20-21 сторіччях.	
12	Огляд статей з теми «США сьогодні».	8

13	Презентація на тему «Патріотичні символи США».	8
		Разом: 100

7. Індивідуальне науково-дослідне завдання

Презентація обраної видатної історичної події США.

Основне завдання цього виду діяльності – розвиток навичок самостійної роботи студента та вдосконалення навичок оцінювання актуальності намічених досліджень, формування мети і завдання дослідження, огляду аутентичної літератури з теми науково-дослідної роботи, виконання дослідження, вміння виступати з доповідями на конференціях з даної навчальної дисципліни

Загальні вимоги до виконання індивідуального завдання:

- 1) обсяг презентації повинен бути в межах 10 хвилин;
- 2) презентація має містити наочність (фотографії, слайд-шоу тощо);
- 3) презентація має бути чітко побудованою, структурно послідовною;
- 4) презентація має містити обґрутовані висновки.

8. Форми роботи та критерії оцінювання

Рейтинговий контроль знань студентів здійснюється за 100-балльною шкалою:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ОЦІНКА ЄКТС	СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
A	90-100	5 (відмінно)	5/відм./зараховано
B	80-89	4 (добре)	4/добре/ зараховано
C	65-79		
D	55-64		
E	50-54	3 (задовільно)	3/задов./ зараховано
FX	35-49	2 (незадовільно)	Не зараховано

Форми поточного та підсумкового контролю. Комплексна діагностика знань, умінь і навичок студентів із дисципліни здійснюється на основі результатів проведення поточного й підсумкового контролю знань (КР). Поточне оцінювання (індивідуальне, групове і фронтальне опитування, самостійна робота, самоконтроль). Завданням поточного контролю є систематична перевірка розуміння та засвоєння програмового матеріалу, виконання практичних, лабораторних робіт, уміння самостійно опрацьовувати тексти, складання конспекту рекомендованої літератури, написання і захист реферату, здатності публічно чи письмово представляти певний матеріал.

Завданням підсумкового контролю (КР, залік) є перевірка глибини засвоєння студентом програмового матеріалу кредиту.

Критерій оцінювання відповідей на практичних заняттях:

Студенту виставляється **відмінно**, якщо студент цілком володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час усних та письмових відповідей, всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Усі тестові завдання виконані без помилок.

Студенту виставляється **дуже добре**, якщо студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів і письмових відповідей, здебільшого розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Під час висвітлення деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускає окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно виконав більшість тестових завдань.

Студенту виставляється **добре**, якщо він загалом володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, використовуючи при цьому необхідну літературу. Допускає при цьому окремі суттєві неточності та незначні помилки. Правильно виконав дві треті тестових завдань.

Студенту виставляється **достатньо**, якщо студент частково володіє навчальним матеріалом, виявляє базові знання. Під час усних та письмових відповідей викладає його фрагментарно, поверхово, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Правильно виконав половину тестових завдань.

Студенту виставляється **мінімальний задовільно** якщо він частково володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без обґрунтування та аргументації) викладає його під час усних та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Правильно виконав меншість тестових завдань.

Оцінка за виконання індивідуального науково-дослідного завдання, завдань самостійної роботи виставляється з урахуванням таких параметрів:

- змістовне наповнення
- структура
- логічність, послідовність викладення
- наявність висновків

Кількість балів у кінці семестру повинна складати від 250 до 500 балів (за 5 кредитів), тобто сума балів за виконання усіх завдань.

Відповідний розподіл балів, які отримують студенти за 5 крд.

Поточне оцінювання та самостійна робота								KP	Накопичувальні бали/сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	100	500/100*
50	50	50	50	50	50	50	50		

*Примітка. Коефіцієнт для іспиту – 0,6. Іспит оцінюється в 40 б.

9. Засоби діагностики

Засобами діагностики та методами демонстрування результатів навчання є: завдання до практичних занять, завдання для самостійної та індивідуальної роботи (зокрема есе, реферати), презентації результатів досліджень, тестові завдання, контрольні роботи.

10. Методи навчання

Усний виклад матеріалу: наукова розповідь, спрямована на аналіз фактичного матеріалу; пояснення – вербальний метод навчання, за допомогою якого розкривається сутність певного явища, закону, процесу; проблемне навчання, робота з підручником та

додатковими джерелами, спостереження над усним мовленням, спостереження над мовним матеріалом, порівняльний аналіз, виразне читання текстів; ілюстрація – метод навчання, який передбачає показ предметів і процесів у їх символічному зображені (малюнки, схеми, графіки та ін.).

11. Рекомендована література

Базова

1. David McDowall “An Illustrated History of Britain.” Longman Group UK Limited, 2015. – 188 c.
2. “An Outline of American Geography”. – United States Information Agency, 2012. - 196 c.
3. “An Outline of American History.” – United States Information Agency, May 2015. – 266 c.
4. “An Outline of American Government.” – United States Information Agency, January 2015. – 124 c.
5. “An Outline of the U. S. Economy.” – Office of International Information Programs, US Department of State, 2011. – 152 c.
6. Falk, Randee. Spotlight on the USA / Randee Falk. – Oxford: Oxford University Press, 2003. – 172 p.
7. O'Driscoll, James. Britain. The Country and Its People: an Introduction for Learners of English / James O'Driscoll. – Oxford: Oxford University Press, 2003. – 225 p
8. Portrait of the USA.” United States Information Agency, September 2007. – 96 c.
9. Selivanova O., Rovytska A., Kyrychenko T. English Through Cultures: навч. посібник / О. Селіванова, А. Ровітська, Т. Курченко. - К.: Ленвіт, 2013. – 480 с.
10. Гапонів А.Б., Возна М.О. Лінгвокраїнознавство. Англомовні країни. Підручник для студентів та викладачів вищих навчальних закладів / А.Б. Гапонів, М.О. Возна. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2005. – 464 с.
11. Дубенко О.Ю. Сполучені Штати Америки: путівник перекладача / О.Ю. Дубенко. – Вінниця: Нова Книга, 2007. – 504 с.

Допоміжна

1. Баркасі В.В., Кордюк О.М., Філіпп'єва Т.І Лінгвокраїнознавство Великобританії та США (для змішаної форми навчання). – Навчально-метод. посібник. – Миколаїв: МНУ імені В.О. Сухомлинського, 2021. –200 с.
2. Bryn O'Callaghan “An Illustrated History of the USA”. - Longman Group UK Limited, 2017. – 144 c.
3. David McDowall “Britain In Close-Up”. – Pearson Education Limited, 2001. – 208 c.
4. Thomas Kral. “Discover America”. – United States Information Agency, 2016. – 228 c.
5. Peter Bromhead. “Life in Modern Britain.” Longman Group UK Limited, 2012. – 200 c.
6. Peter Bromhead. “Life in Modern America.” Longman Group UK Limited, 2014. – 182.

4. Інформаційні ресурси

1. <http://www.countries.ru/index.cgi?pid=5> – сайт про країни світу.
- 2 .<http://www.geo2000.nm.ru/> – сайт «Географія країн світу».
- 3.http://www.votpusk.ru/america_n.asp – сайт «Туристський атлас світу». 4.<http://www.best-of-africa.ru/> - сайт «Країни та острови світу». 5.<http://www.krugosvet.ru/countries.htm> - сайт «Енциклопедія країн світу». 6.<http://geo.historic.ru/> сайт про країни світу (фізична карта, довідкові матеріали).
7. <http://maxpj.ru/> - сайт «Країнознавство» (все про країни світу).
8. <http://www.encyclopedia.ru/> -

